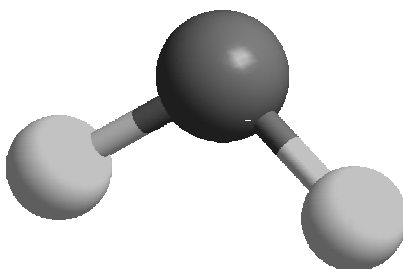

ZVEZA ZA TEHNIČNO KULTURO SLOVENIJE

DRŽAVNO TEKMOVANJE IZ ZNANJA KEMIJE ZA

SREBRNE IN ZLATE PREGLOVE PLAKETE

**Tekmovalna pola za 2. letnik
11. maj 2013**

Pred vami je deset tekmovalnih nalog, ki so različnega tipa. Pri reševanju lahko uporabljajte le priložen periodni sistem in žepno računalno. Naloge rešujte po vrsti. Če vam posamezna naloga dela težave, jo prihranite za konec.

To polo odnesete s seboj, vse odgovore vnesite na ocenjevalno polo, ki jo oddate.

Pri reševanju ne smete uporabljati svinčnika in sredstev za brisanje.

Če se zmotite, napako prečrtajte in jasno označite odgovor, ki naj ga komisija upošteva.

Za reševanje tekmovalnih nalog imate na voljo 60 minut.

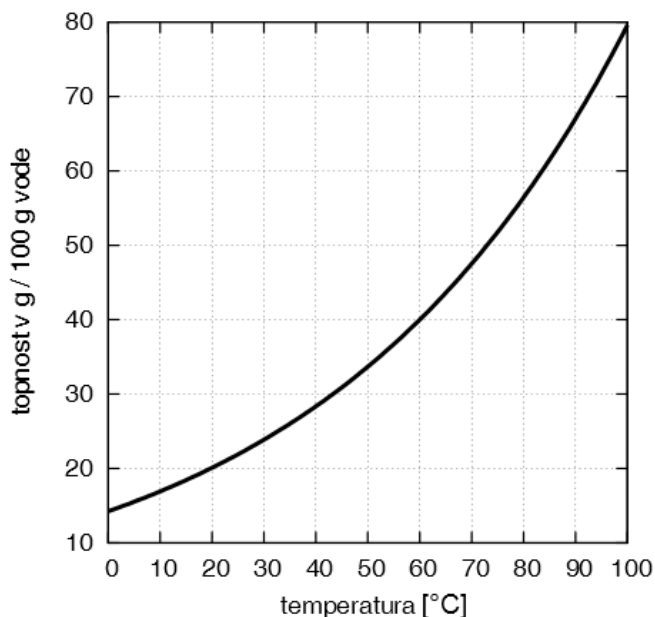
Veliko uspeha pri reševanju.

PERIODNI SISTEM ELEMENTOV

	I 1																VIII 18		
	1 H 1,008	II 2										III 13	IV 14	V 15	VI 16	VII 17	2 He 4,0026	1	
2	3 Li 6,941	4 Be 9,0122										5 B 10,81	6 C 12,011	7 N 14,007	8 O 15,999	9 F 18,998	10 Ne 20,180	2	
3	11 Na 22,993	12 Mg 24,305	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 Al 26,982	14 Si 28,085	15 P 30,974	16 S 32,06	17 Cl 35,45	18 Ar 39,948	3
4	19 K 39,093	20 Ca 40,078	21 Sc 44,956	22 Ti 47,867	23 V 50,942	24 Cr 52,996	25 Mn 54,938	26 Fe 55,845	27 Co 58,933	28 Ni 58,693	29 Cu 63,546	30 Zn 65,38	31 Ga 69,723	32 Ge 72,63	33 As 74,922	34 Se 78,95	35 Br 79,904	36 Kr 83,798	4
5	37 Rb 85,463	38 Sr 87,62	39 Y 88,906	40 Zr 91,224	41 Nb 92,906	42 Mo 95,96	43 Tc (98)	44 Ru 101,07	45 Rh 102,91	46 Pd 106,42	47 Ag 107,87	48 Cd 112,41	49 In 114,82	50 Sn 118,71	51 Sb 121,76	52 Te 127,60	53 I 126,90	54 Xe 131,29	5
6	55 Cs 132,91	56 Ba 137,33	57-71 *	72 Hf 178,49	73 Ta 180,95	74 W 183,84	75 Re 186,21	76 Os 190,23	77 Ir 192,22	78 Pt 195,08	79 Au 196,97	80 Hg 200,59	81 Tl 204,38	82 Pb 207,2	83 Bi 208,98	84 Po (209)	85 At (210)	86 Rn (222)	6
7	87 Fr (223)	88 Ra (226)	89-103 #	104 Rf (265)	105 Db (268)	106 Sg (271)	107 Bh (270)	108 Hs (277)	109 Mt (276)	110 Ds (281)	111 Rg (280)	112 Cn (285)	113 Uut (284)	114 Fl (289)	115 Uup (288)	116 Lv (293)	117 Uus (294)	118 Uuo (294)	7

* Lantanoidi	57 La 138,91	58 Ce 140,12	59 Pr 140,91	60 Nd 144,24	61 Pm (145)	62 Sm 150,36	63 Eu 151,96	64 Gd 157,25	65 Tb 158,93	66 Dy 162,50	67 Ho 164,93	68 Er 167,26	69 Tm 168,93	70 Yb 173,05	71 Lu 174,97
# Aktinoidi	89 Ac (227)	90 Th 232,04	91 Pa 231,04	92 U 238,03	93 Np (237)	94 Pu (244)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (251)	99 Es (252)	100 Fm (257)	101 Md (258)	102 No (259)	103 Lr (262)

1. Graf podaja topnost bakrovega sulfata v 100 g čiste vode pri različnih temperaturah.

Izračunajte, koliko gramov bakrovega sulfata je v 100 g nasičene vodne raztopine pri temperaturi 60 °C.

2. Izvajamo poskuse z ustekleničeno namizno vodo, v kateri je raztopljen ogljikov dioksid. Masna koncentracija ogljikovega dioksida v namizni vodi je 3,5 g/L. Vsebnost mineralnih snovi v namizni vodi zanemarite. Steklenice imajo enake prostornine, 1 L in vsebujejo enake količine enake namizne vode.
- 2.1 Steklenico A za 1 minuto odpremo na sobni temperaturi in jo nato zapremo. Steklenico B najprej zelo ohladimo v hladilniku, jo nato za 1 minuto odpremo in nato zapremo. V kateri steklenici je ostalo več ogljikovega dioksida? Odgovor utemeljite.
- 2.2 V Kopru za 1 minuto odpremo steklenico C in jo nato zapremo. Na vrhu Pohorja za 1 minuto odpremo steklenico D in jo nato zapremo. V kateri steklenici je ostalo več ogljikovega dioksida? Predpostavite, da sta temperaturi v Kopru in na Pohorju enaki. Odgovor utemeljite.
- 2.3 Iz steklenice E na hitro odlijemo 2 dL namizne vode, dolijemo 2 dL nasičene raztopine kalcijevega hidroksida in steklenico zapremo. Napišite enačbo reakcije, ki poteče v steklenici.
3. Začetna koncentracija reaktantov pri reakciji je bila 30 mol/L.
- 3.1 Koliko znaša koncentracija reaktantov po preteku ene ure pri reakciji, ki poteka s stalno hitrostjo $0,05 \text{ mol L}^{-1} \text{ min}^{-1}$?
- 3.2 Po kolikšnem času bi zmanjkalo reaktantov, če reakcija poteče s to hitrostjo do konca?
4. V posodi s prostornino 5,0 L je 1,0 mol NO in 0,70 mol H₂. Pri določeni temperaturi poteče reakcija z enačbo:

$$2 \text{ NO(g)} + 2 \text{ H}_2\text{(g)} \rightleftharpoons \text{ N}_2\text{(g)} + 2 \text{ H}_2\text{O(g)}.$$
 V ravnotežju znaša koncentracija dušikovega oksida 0,080 mol/L.
- 4.1 Izračunajte vrednost konstante ravnotežja K_c za to reakcijo.
- 4.2 V katero smer se pomakne ravnotežje, če znižamo tlak?
5. Raztopine navedenih snovi imajo enake množinske koncentracije.
 Snovi: NH₄Cl, NH₃, CH₃COONa, NaCl, CH₃COOH, HNO₃
- 5.1 Razporedite raztopine navedenih snovi po naraščajoči pH vrednosti.
- 5.2 Ena od raztopin ima pH = 2,60. Izračunajte koncentracijo hidroksidnih ionov v tej raztopini.

6. Močno kislino HCl titiramo z natrijevim hidroksidom. V erlenmajerici imamo 20,0 mL 0,100 M HCl. Izračunajte vrednost pH, ko smo kislini v erlenmajerici dodali 2,0 mL 0,100 M NaOH. Predpostavite aditivnost prostornin.

7. Vodikov sulfid uvajamo v raztopino železovega(3+) klorida. Pri reakciji se izloči elementarno žveplo, nastaneta tudi železov(2+) klorid in klorovodikova kislina.

7.1 Napišite urejeno enačbo za to reakcijo in v njej označite agregatna stanja reaktantov in produktov.

7.2 Kateri ioni se oksidirajo in kateri reducirajo?

Obkrožite pravilno ugotovitev.

	Ioni, ki se oksidirajo	Ioni, ki se reducirajo
A	$\text{Fe}^{3+}(\text{aq})$	$\text{S}^{2-}(\text{aq})$
B	$\text{S}^{2-}(\text{aq})$	$\text{Fe}^{2+}(\text{aq})$
C	$\text{Fe}^{2+}(\text{aq})$	$\text{S}^{2-}(\text{aq})$
D	$\text{S}^{2-}(\text{aq})$	$\text{Fe}^{3+}(\text{aq})$

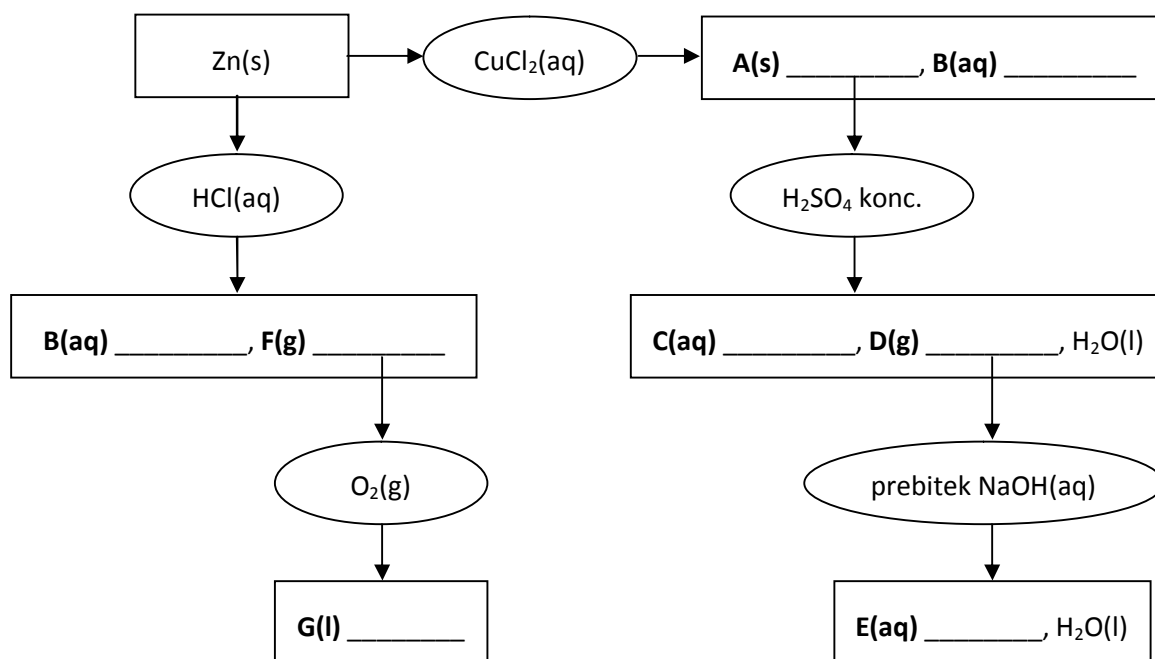
8. Dane so reakcije in standardni elektroodni potenciali.

Reakcije polčlenov	E°/V
$\text{Mg}^{2+}(\text{aq}) + 2\text{e}^{-} \rightleftharpoons \text{Mg}(\text{s})$	-2,36 V
$\text{Al}^{3+}(\text{aq}) + 3\text{e}^{-} \rightleftharpoons \text{Al}(\text{s})$	-1,66 V
$\text{Zn}^{2+}(\text{aq}) + 2\text{e}^{-} \rightleftharpoons \text{Zn}(\text{s})$	-0,76 V
$\text{Fe}^{2+}(\text{aq}) + 2\text{e}^{-} \rightleftharpoons \text{Fe}(\text{s})$	-0,44 V
$\text{Pb}^{2+}(\text{aq}) + 2\text{e}^{-} \rightleftharpoons \text{Pb}(\text{s})$	-0,13 V
$\text{Cu}^{2+}(\text{aq}) + 2\text{e}^{-} \rightleftharpoons \text{Cu}(\text{s})$	+0,35 V
$\text{Ag}^{+}(\text{aq}) + \text{e}^{-} \rightleftharpoons \text{Ag}(\text{s})$	+0,80 V

Katere reakcije potečejo?

- a $\text{Mg}^{2+}(\text{aq}) + \text{Cu}(\text{s}) \rightarrow$
 b $\text{Ag}^{+}(\text{aq}) + \text{Pb}(\text{s}) \rightarrow$
 c $\text{Cu}^{2+}(\text{aq}) + \text{Zn}(\text{s}) \rightarrow$
 d $\text{Zn}^{2+}(\text{aq}) + \text{Mg}(\text{s}) \rightarrow$

9. Dopolnite shemo.

10. Kateri element je opisan?

Element je trdna snov, ki jo najdemo v naravi. Gori z modrikastim plamenom. Pri tem nastane plin ostrega vonja. Raztopina plina v vodi je kislina.